

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa V. Spółki z o.o. z siedzibą w P.
przeciwko S. Spółka Akcyjna Spółce komandytowej z siedzibą
w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 czerwca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Gospodarczego
z dnia 9 maja 2014 r., sygn. akt XXIII Ga 86/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1800 (jeden
tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 marca 2013 r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej S. spółki akcyjnej spółki komandytowej w P. na rzecz powódki V. spółki z o.o. w P. kwotę 23.333,84 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 grudnia 2009 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. W sprawie powódka domagała się pierwotnie odszkodowania w wysokości 100 000 zł za szkody spowodowane przedterminowym wypowiedzeniem jej umowy najmu. W toku postępowania, toczącego się według przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych, rozszerzyła powództwo o dalszą kwotę 23 754,84 zł. W tym zakresie Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 26 marca 2013 r. wyłączył żądanie zasądzenia rozszerzonej części powództwa z należnościami ubocznymi do odrębnego rozpoznania, wskazując na niedopuszczalność rozszerzenia powództwa w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych (art. 479⁴ § 2 k.p.c.).

Wyrokiem z dnia 9 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację obu stron od wyroku Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy odnosząc się do zarzutu powoda, naruszenia art. 193 § 2 k.p.c. w zw. z art. 191 k.p.c., w zw. z art. 17 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 479⁴ § 2 k.p.c., skutkującego w ocenie skarżącego nieważnością postępowania uznał, iż zarzut ten był chybiony. Zdaniem Sądu drugiej instancji w niniejszej sprawie nie wystąpiła sytuacja przewidziana w art. 379 pkt 6 k.p.c. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 26 marca 2013 r. wyłączył żądanie powoda o zasądzenie kwoty 23.754,84 zł (ponad kwotę 100.000 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 maja 2009 r. do dnia zapłaty do odrębnego rozpoznania i w tym zakresie nie orzekał, wobec czego nie naruszył dyspozycji art. 379 pkt 6 k.p.c. Sąd drugiej instancji wyjaśnił też, że nawet rozpoznanie przez Sąd Rejonowy sprawy w części przewyższającej 100 000 zł nie spowodowałoby nieważności postępowania, ponieważ taki skutek nie występuje w wypadku rozpoznania przez sąd rejonowy sprawy należącej do właściwości rzeczowej sądu okręgowego na podstawie art. 17 pkt 4 k.p.c.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie art. 193 § 2 k.p.c. w zw. z art. 17 pkt 4 k.p.c. i art. 378 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Powódka oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wskazując, że w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne odnoszące się do sposobu, w jaki Sąd Rejonowy powinien był postąpić w związku ze zgłoszeniem przez powódkę w toku postępowania, w oparciu o tę samą podstawę faktyczną, roszczeń w większym rozmiarze, przekraczających kwotę 100 000 zł, w szczególności czy powinien był przekazać całe zmienione powództwo rzeczowo właściwemu sądowi okręgowemu czy też mógł rozdzielić sprawę na dwa odrębne postępowania i czy postępowania te toczyły się w warunkach zawisłości sporu, a następnie w warunkach występowania *res iudicata*, a ponadto, czy w ten sposób doszło do obejścia art. 17 pkt 4 k.p.c. oraz czy nie zostało naruszone prawo strony do sądu. Ponadto skarżąca powołała się na konieczność wyjaśnienia, czy sąd odwoławczy był obowiązany do badania innych niż nieważność skutków naruszenia art. 193 § 2 k.p.c. w zw. z art. 191 oraz art. 17 pkt 4 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Zagadnienie to musi

przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym.

Skarżący powinien dostrzegać zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

Tych wymagań nie wypełniają zagadnienia przedstawione przez powódkę. Przede wszystkim jej rozważania abstrahują zupełnie od podstawy prawnej wyłączenia przez Sąd Rejonowy z zakresu rozpoznawania powiększonego roszczenia, co nastąpiło w oparciu o obowiązujący przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy art. 479⁴ § 2 k.p.c., zinterpretowany już w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyrok z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 417/13, Lex nr 1486970) jako zakazujący powodowi w dowolnym momencie w czasie trwania postępowania rozszerzyć żądania pozwu przez zażądanie dalszej części świadczenia należnego mu w zgodzie z materialnoprawną treścią jego uprawnień względem pozwanego - dłużnika. Rozszerzenie żądania pozwu w tym postępowaniu jest bowiem możliwe wyłącznie w sprawach o świadczenia powtarzające się, o ile polega na domaganiu się świadczenia za dalsze okresy. W wyroku z dnia 8 marca 2012 r. (III CSK 292/11, Lex nr 1215793) Sąd Najwyższy wyjaśnił natomiast, że naruszenie art. 479⁴ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. nie mieści się w hipotezach przepisów art. 379 k.p.c., w szczególności w hipotezie art. 379 pkt 1 k.p.c. Przy czym - skoro z twierdzeń powódki wynika, że rozszerzone i wyłączone roszczenie skutecznie cofnęła - to kwestia prawidłowości czynności sądu rejonowego i jej skutków dla dalszego toku postępowania traci znaczenie, nie istnieje już bowiem wymagające

rozstrzygnięcia żądanie procesowe, które stanowiło podstawę zarzutów powódki. Z kolei zagadnienie zakresu obowiązków orzeczniczych sądu odwoławczego w postępowaniu apelacyjnym zostało kompleksowo wyjaśnione w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r. (III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55).

Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., uzasadniających przyjęcie niniejszej sprawy do rozpoznania.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., a ich wysokość uzasadnia § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 6 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).